

Balkanlarda Petrol Araştırmaları

İktisadî hayatta müstakil olmak ve memleketin ilk madde ihtiyacını dahilinde temin etmek isteği Balkanlarda da baş göstermektedir. Bu cihetten enerji menbaı olan petrol araştırmaları ehemmiyetli bir mevki tutmaktadır. Petrolü zengin olan Romanya'dan sarfınazar, Yugoslavya' Yu - nanistan, Bulgaristan ve Arnavutlukda son senelerde petrol araştırma işlerinde büyük bir faaliyet görülmektedir.

Yukarıda isimleri geçen memleketler arasında bilhassa Arnavutluk topraklarının petrol menbalarını havi olduğu tesbit edilmiş ve araştırmalar oldukça eyi neticeler vermiştir. Burada 1925 senesinden son zamanlara kadar bir İtalyan Şirketi cem'an 30 bin metre derinliğinde 58 sondaj kuyusu açmış ve Divoli nehri mıntıkasında işlet - meğe değer petrol zuhuratı keşfetmiştir.

B'u mıntakanın senevi randımanı 1932-1934 senelerinde 2500 tonu geçmemiştir. Yalnız zecri tedbir senesi olan 1936 da Arnavutluktan İtalyaya 50.000 ton miktarında ham petrol ihraç edilebilmiştir, Arnavut - luğun başlıca petrol menbaı Kuçova'dan Valona limanına 85 Km. bir mesafeye nakliyat boruları uzatılmıştır, Kuçova'nın senevî petrol istihsâli 50.000 tona çıkınca 70 milyon lirete mal olacak büyük bir tasfiyehane tesis edilecektir. İtalyanın Şirketi " Agip „ ın imtiyazı 60 sene muteber ol - düğü gibi, Arnavutluğun benzin, *gazyâğı* ticareti inhisarı da 20 sene müddetle bu şirkete nakledilmiştir. Fakat Arnavut -

luğun senevî benzin ihtiyacı yalnız 4000 ton ve gazyâğı ihtiyacı da 2400 tonu bul - maktadır.

Arnavutluğun şimal mıntakalarında "Kredit Generale des Petroles,, Şirketinin bir şubesi araştırma sondajlarile meşgul - dır.

Yugoslavya 'hükümeti, Romanya ile yaptığı bir anlaşma üzerine petrol ihtiyacını Romanya'dan temin yoluna girmiştir. Fakat aynı zamanda memleket dahilinde petrol araştırma işine büyük bir ehemmiyet vermekte ve jeolojik teşekkülü petrol zuhuratına elverişli olan mahallerde hükû - met inhisarlar idaresi tarafından petrol sondajları yapılmaktadır. Yeni bir kanuna göre petrol taharri ve işletme imtiyazı 30 sene müddetle hususî şirketlere de veril - mekte, fakat 30 sene geçince bu şirketlerin bütün emlâki hükümete intikal etmektedir. Hususî imtiyaz şirketleri sermayelerinin asgarî yüzde 51 i Yugoslavya vatandaşları - na ait olması şarttır.

1936 yılı için Yugoslavya ticaret ve endüstri nazırlığına petrol taharri imtiyazı almak için 14 şirket müracaat etmiştir, 1937 senesi başına "Yugoslawensko İstera - ziwacko D. D. (Yugoslav sondaj An. Şir - keti) » tesis edilmiştir. Şirketin başlıca sermayesi "Standard Oil Company ile Oil Transport and Trading Co » tarafından konulmuştur. Bu şirket Bosna'nın Tuş -

ka mıntakasında Pazarnika civarında petrol sondajına girişmiştir.

Agram'daki « Birinci kroat tasarruf sandığı „ da petrol taharriyat imtiyazına maliktir. Bu şirketin Bujavica civarında yaptığı araştırmalar neticesinde petrol emarelerine tesadüf edilmiştir. Yugoslavya-da otomobil ve otobüs seyriseferinin git - tikçe artması benzin ihtiyacını da çoğalttığından hükümet millî petrol taharri şirketlerine kolaylıklar göstermektedir.

Son zamanlarda *Bulgaristan* hükümeti de petrol taharrisine büyük bir önem ver - meğe başlamış ve 1936 senesi bütçesinde ilk defa olarak bu maksat için tahsisat kabul etmiştir, 1937 bütçesinde bu tahsisatın tutarı bir misli arttırılmıştır. Bulgaristan'ın muhtelif mıntakalarında yapılan jeoloji tetkikatı içinde petrol kaynakları buluna - cak erazi mevcudiyetini tesbit etmiştir. Sair Balkanlarda olduğu gibi burada da petrol endüstrisine millî bir şekil vermek isteği büyüktür. Bundan dolayı araştırma

işleri ekseriyetle hükümet müesseseleri ve - ya yarı resmî teşkilâtlar tarafından ya - pılmaktadır. Bilhassa şimalî Bulgaristan'ın Varna ve Porada mmtakalarında araştırma sondajları, hükümet idaresinde ecnebî mü - tehassis ve ustaları tarafından iki seneden - beri oldukça ilerlemiştir.

Yunanistan hükümeti de kendi toprak - larında petrol araştırma işlerini kolaylaş - tırmak ve sermaye tahsis etmek suretile yardımda bulunmaktadır. Nakliyatın git - tikçe motörleştirilmesi neticesinde petrol meselesi memleketin iktisadî hayatında baş - lıca bir mevki almıştır. Trakya'nın garbî mıntakasında « Itag » şirketinin iştiraki ile tesis olunan Alman _ Yunan anonim şir - keti araştırma sondajlarla meşguldür. Aleksandropolis - Tavis civarında bir İn - giliz firması ile Yunanistan Merkez bankası tarafından müştereken, araştırma ameliyatı sı faaliyetle ilerlemektedir. Her iki mın _ takadaı 1937 yılı zarfında müsbet neticele - rin zuhuru beklenmektedir.

Paris Yüksek Maden Mektebi profe - sörlerinden maden mühendisi M. J. Arma - net tarafından 13 Mayıs 1937 tarihinde ve - rilen konferansı (Le Developpement de l'in - dustrie minere en Turquie) adlı kitab ha - linde "Societe Commercial France - Tur, que,, neşretmiştir. Okuyucularımıza tavsi - ye ederiz.